

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Volivcem za državni zbor v novomeškem, črnomaljskem in metliškem sodnem okraju.

Slovenski možje!

Dne 18. oktobra Vas kliče volivna dolžnost, da oddate svoje glasovnice in si izvolite državnozbornega zastopnika na cesarskem Dunaju. Lahka Vam bo izbira. Dve stranki stojita pred Vami, vsaka s svojim kandidatom. Slovenska Ljudska Stranka, kost od Vaših kosti, meso od Vašega mesa, zvesta veri in domu, zaščitnica vsega slovenskega ljudstva, s svojo ogromno armado od Drave do jadranskega morja, edina v načelih, edina z ljudstvom, je Vaša lastna stranka. Vaši dedje in pradedje so se držali načel, ki si jih je zapisala na svojo zastavo, Vi sami ste vedno in ob vsaki priliki v ogromni večini pokazali, da stojite neomajno v njenih vrstah. Novomeškega sodnega okraja zavednost in belokranjska zvestoba sta se v vseh volivnih bojih sijajno izkazali. Slovenska Ljudska Stranka je zato ponosna na Vas. Ko Vas sedaj zopet vabi v volivni boj za svojega kandidata, je prepričana, da bo 18. oktober z našim cvetjem ozaljšal venec Vaših zmag.

Boj je vesel! Liberalna stranka čuti potrebo, da ji iznova pokažete, kako tuja je Vašemu srcu, kako zoprna Vašemu pričanju. Razbita sama s seboj bi rada zanesla razpor tudi med Vas. V sovraštvu do vere in cerkve rojena, vzrastla v oholem zaničevanju kmečkega ljudstva, seje sovraštvo povsod in njeni lastni voditelji se javno psujejo med seboj ter si očitajo podlost, dobičkaželjnost in drugih nečednih reči. Ena pest jih je, in niti svojih par ljudi ne morejo držati skupaj, vendar pa imajo toliko predrznosti, da se upajo pred ljudstvo. Odgovor za to predrznost je že pripravljen. Stranka brezverstva in oderuhov, stranka pohujševanja in izdajstva, ki je brez moči v deželi, brez vsacega pomena v državnem zboru, ki jo je pomedla kranjska dežela v kot, ki so jo vrli Štajerci in Goričani vrgli od sebe, hoče od Vas, dragi volivci, zopet zvedeti, kaj mislite o nji. Z volivnim listkom v roci ji boste odgovorili, da so enkrat za vselej za slovensko ljudstvo minuli časi liberalnega jerobstva in tlačanstva in da hoče imeti Slovenec političen mir na svoji zemlji in v miru podlago za svoj gospodarski in dušni napredek.

Ze svita lepša zarja! Povsod, v društvih in zadrugah, v kmetijstvu, trgovini in obrtu se pričinja nova doba. Z vstrajnim in skupnim delom bomo dosegli, da bo imela naša zemlja za svoje sinove in hčere doma kruha dovolj, da jim ne bo treba preko morja, v tujini prodajati svojih moči. Trda je skala, ki vanjo slovensko ljudstvo pod zastavo Ljudske Stranke kleše pot k svobodi in napredku, toda pod njegovimi krepkimi udarci se ji ruši rob za robom. Pot je začrtana in se dela trezno in varno. Naši potomci nas bodo blagrovale, da smo v najtežavnejših časih stopili na plan v boju za svojo vero in dom, za kruh in svobodo.

Naš narod mora dobiti v državi mesto, ki ga zasluži. Zvest je svoji državi; zaveda se pa tudi, kako ogromnega pomena je za državo. Zato se bori na Dunaju njegova Ljudska Stranka v zvezi s slovanskimi brati z vsemi silami za to, da mu pribori pri vseh narodih in pri vladi veljavo in čast. Hoče pa tudi, da doma in povsod spoštujejo načela, ki so sveta slovenskemu srcu. Liberalcu mora odmevati venomer jasni in kratki odgovor, da ne bo nikoli več gospodaril slovenskemu ljudstvu. Zedinjeno, Bogu in domu zvesto ljudstvo hoče voditi zastavo Slovenske Ljudske Stranke, zastavo do boljših časov in mu priboriti s hrvatskim narodom združeno, Avstriji in njenemu vladarju srčno udano, svobodno domovino. Za vse poštenjake je prostora pod to zastavo. Kdor ne mara zanjo, svobodno mu, toda sam naj si pripiše, če bo

zaničevan in osmešen jadikoval ob strani nad svojimi porazi. Naš kandidat! Volivci, govorili so Vaši zaupniki; sami ste v mnogoštevilnih zborih izrazili svojo voljo. Strankino vodstvo z veseljem sprejema izraze Vašega zaupanja in Vam v popolnem soglasju z Vašimi željami priporoča svojega, Vašega kandidata.

Oddajte dne 18. oktobra glasovnice, napisane z imenom:

Evgen Jarc, deželni odbornik v Ljubljani.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1910.

Za vodstvo S. L. S.: **Dr. Ivan Šušteršič**.

Volivno gibanje.

V zadnji številki smo podali splošnji pregled dotedanjega gibanja za državnozbornsko volitev dne 18. oktobra. Iz dosedanjih shodov je razvidno, da so simpatije ljudstva na strani S. L. S. Liberalna stranka se je, dasi „brez upa zmage“, vendarle podala v boj in prireja vsako nedeljo shode ter se poniža tudi med pristoje ljudstvo, za katero se sicer ne meni in katerega v dolgi dobi svoje 20 letne vlade ni poznala. Radi prepričlega prostora ne moremo poročati o vseh shodih. Izvestja smo prejeli o nekaterih, ki nam pa kažejo splošno sliko volivnega gibanja. — Liberalni kandidat Gangl išče za svoja zborovanja prostorov, pa jih po svoji želji niti dobiti ne more, ker nekateri gostilničarji liberalnih shodov ne marajo v svojih hišah. Tako se je Ganglu pripetilo v okolici Novega mesta. Za dne 2. oktobra se ga je usmilil neki gostilničar v Žabjivasi. Kandidat Gangl je došel v spremstvu bivšega župana Hribarja in nekaj novomeških doktorjev. — Ganglov govor je bil tako nesrečno sestavljen, da je dobil poslušavec vtis, da hoče z njim napeljavati le vodo na svoj mlin ali da se izrazimo po njegovo: da si hoče „korito“ napraviti. Prebivalstvo ozir. volivci pa volijo svojega poslanca zato, da zastopa njih interese v javnih zborih. Gangl pa ni nič o tem omenjal, niti se ni toliko potrudil, da bi bil vprašal navzoče ljudi, katere zahteve in želje imajo, ki bi jih on v državnem zboru skušal doseči. Njemu to manj zamerimo, pač pa g. I. Hribarju, ki je star politik, in ki bi moral kot „finančni mož“ vedeti, da mora najprej živeti kmečko ljudstvo, če se hoče, da bodo tudi meščanje lahko shajali. Za to nebrižnost sta pa tudi žela zahvalo, da se nobeden navzočih ni ogrel za Ganglovo kandidaturu. Grdo je bilo od govornikov, da sta vpletala v svoj govor spačene verske izreke in se vspela do trditve, da mora nehati, da bi „za celo faro le ena glava mislila“. Naše kmečko ljudstvo je že toliko prebujeno in ne zasluži take žalitve. Najboljši dokaz je to, da si upajo priti na nasprotnikove politične shode in ostaneje zvesti S. L. S. Na dan volitve se bode to najbolj očitno pokazalo. — Bodoči državni poslanec za novomeški in črnomaljski okraj bo moral delati na korist tukajšnjega prebivalstva. V tem oziru imamo celo vrsto še nerešenih vprašanj, ki se tičejo povzdige gospodarskih in „kulturelnih“ pridobitev. Tu sem spada, da se čim preje zgradi belokranjska železnica, da se ustanove razne gospodarske zadruge, ki imajo namen povzdigniti naše vinarstvo, sadjarstvo, živinorejo in mlekarstvo; da se v mestih spopolnijo obrtno-nadaljevalne šole in se s tem povzdigne naša nekdanj cvetoča obrt. Nadalje se bode moralo delovati na to, da nastanejo pri nas industrijalna podjetja, da se znižajo tarifne cene na dolenjskih železnicah ter da se uvede na teh progah večkratna in hitrejša vožnja. V Krki imamo izvrstno

vodno moč, ki je porabna pri proizvajanju električne sile. Sedanjim razmeram ugajajoča ureditev sejmov na Dolenjskem je nujna stvar, ki si jo želi tako kmečko ljudstvo, kakor meščanje, mesarji, živinski trgovci in prekupci. Poleg teh zahtev imajo posamezna mesta in kraji še krajevne težnje, ki pričakujejo, da se v občno korist čim preje uredé in zboljšajo.

Tu je pomoč delavnega državnega poslanca, ker so mu povsod vrata odprta in kjer se mu po mogočnosti ugodi, neprecenljive vrednosti. Takega delavnega državnega poslanca potrebujemo na Dolenjskem, in tak mož je kandidat S. L. S. profesor in deželni odbornik Jarč, ki je rojen sam Dolenjec, ki pozna naše razmere, in ki se bode v zvezi z močno S. L. S. tudi trudil, da se te naše potrebe in zahteve uresničijo. Kako podučni, zanimivi so pa tudi od njega sklicani shodi, kjer se naša gospodarska vprašanja resno razmotrivajo in kjer se poslušavce ne dolgočasí s plitvimi govorancami, kakršne smo čuli na tem shodu v Žabjivasi, ki nimajo resne podlage. Shod v Žabjivasi nam je podal sliko, kakoršni dandanes ne smejo biti več volivni shodi, če se hoče z njimi vplivati na prepričanje volivcev; pokazal pa nam je tudi, da je naše ljudstvo toli izobraženo, da se pri tem dostojno vede. In to nas veseli.

Kako ves drugači utis napravljajo shodi S. L. S., nam spričuje krasno uspeli shod v Starem trgu pri Poljanah. — O tem se poroča, da se ga je vdeležilo okrog 600 ljudij, nad polovico samih volivcev. Kandidata prof. Jarca so veljavni možje sprejeli že v Brezovici, ko se je pripeljal od Kočevja. Pozdravljaj ga je Podgradom slavolok. Zborovalo se je na najlepšem prostoru pred cerkvijo. Pred 14. dnevi pa je imel shodič nasprotni kandidat Gangl na nekem dvorišču. Kandidata Jarca je ljudstvo živahno pozdravljalo. V svojem govoru se je profesor Jarč najprej dotaknil laži, katere nasprotniki razširjajo o njem. Mej drugim vabijo Belokranjce, naj glasujejo za rojaka Gangla, ne pa tujca Jarca. A glej spaka, v svoji gorečnosti so pozabili, da je prof. Jarč prav v tem volivnem okraju rojen — namreč v Novem mestu. Njegovi stariši so živeli v mestu, a bili so kmečkega pokolenja. Uprav ta okoliščina ga še bolj priporoča i meščanom i kmetom. Naši slovenski možje želijo prav take gospode v javnih zastopih, kateri ne zatajijo svoje matere in hočejo slovenski narodnosti pripomoči do častnega mesta. — Prof. Jarč je omenjal nadalje lokalnih potreb v starotrški okolici. Že 30 let se je govorilo o ondotnih cestah — a storilo se ni nič. Kdo je to zakrivil? Liberalci so imeli združeni z Nemci deželne vajete v rokah — in so ta kraj pustili na cedilu. In zdaj je naš dež. odbor pospešil gradnjo cest. Več Starotržanov je naprosilo člana črnomaljskega cestnega odbora g. Mazelleta, naj se vdeleži dotične seje ter naj pospeši delo. A ni ga bilo niti k seji, dasi je to njegova dolžnost. Dež. odbornik dr. Lampe sam se je potrudil k seji ter dokazal, da se noče maščevati nad krajem radi žalitve, katero so svoj čas nad njim zakrivali zapeljani ljudje. Popravo cest zahteva ljudska potreba. In to je vodilo S. L. S. — Kandidat je omenjal vodovodov. Prvotni načrt bi zahteval za črpanje iz Kolpe veliko vzdrževanjskih stroškov. Dobro bi bilo, če bi se podaljšal kočevski vodovod, ker potem odpadejo imenovani troški. — Našteval je potrebo zavarovalnic zoper požar, za živino itd. A kdo je bil največji nasprotnik deželne zavarovalnice. Oni isti Hribar, ki hodi okrog z nasprotnim kandidatom, in se boji za svojo banko Slavijo. — Nižje šolstvo je treba preustrojiti bolj praktično, da se bodo prihodnji kmetovalci in obrtniki bolj izobrazili tudi za svoj poklic. Zadrugištvo je za gospodarski razvoj silno koristno. Vsa izobrazba pa naj sloni na trdnem verskem temelju, da se nam ohrani čil narod. S. L. S. želi pospeševati blagor vseh slojev, ne pa kakor liberalna, ki bi rada vso moč nekaterim mogotcem potisnila v roke. — Najbolj begajo ljudi nasprotni agitatorji z zavijanjem o belokranjski železnici. Listič „Slovenski Dom“ celo piše, da so „klerikalci nasprotniki belokranjske železnice“. Hvala Bogu, da Belikranjci v obče dobro vedo, da so bili uprav naši poslanci, ki so priborili to progó, katera se bo prihodnje leto gotovo začela graditi. Dež. glavar pl. Šuklje in dež. odbornik Jarč sta se nalašč zato podala na Dunaj v dotična ministerstva ter prejela veselo zagotovilo. Liberalci bi iz grde zavisti napram S. L. S. radi, da bi se zavlekla ta prepotrebna gradnja. Iz takega pisanja liberalnih listov in „farbanja“ nasprotnih agitatorjev razvidijo Belokranjci, kako zvita in lažnjiva je liberalna stranka, ki nosi na jeziku „napredek in omiko“, a za njiju ni storila ničesar.

Sklepno je profesor Jarč povdarjal, da sta vera in narodnost vzor belokranjskega ljudstva, kateremu uzoru pa uprav služi S. L. S., zato ne dvomi, da se je bo belokranjski narod še bolj oprijel. Ko je končal, je sledilo dolgo trajno odobravanje v dokaz,

da si je pridobil srca zbranih poslušalcev, ki so nesli seboj navdušenje mej svoje sosede.

Prazno je pisarenje po liberalnih listih, da bi v Belokrajini liberalna stranka napredovala. Saj ljudje niso slepi in gluhi, da bi ne videli, kaj uganjajo takozvani svobodomisleci. Dejstva jim spričujejo, da S. L. S. dela za blagor njih okraja. Uprav to jesen se popravljajo ceste v starotrškem okraju, državna cesta od Suhora proti Metliki in kmalo tudi od Veselice proti Draščim.

Bahasto je pisarenje nasprotnih listov, kako mnogoštevilno so obiskani liberalni shodi. Ko govore o stotinah, velja komaj o desetkah. O navdušenju poslušalcev ni duha ni sluha. — Iz Novega mesta se poroča, da je liberalna stranka zadnji teden zelo delavna, svoje agitatorje pošilja po hišah — in še celo k somišljenikom S. L. S. Le čuditi se je, da se še najdejo možje, ki hočejo iti v boj za liberalno stranko, ki je po najnovejših dejstvih v popolnem razsulu, ki je že tolikokrat zatajila slovensko trobojnico! Kdor svojemu narodu dobro želi, kdor hoče njegov napredek na zdravem temelju krščanske prosvete, naj stopi v vrste S. L. S. Pod njenim praporom se bo izvojevala enakopravnost slovenskega naroda.

Volivci dolenjski, sledite tudi vi obmejnim Slovincem, kateri so ob zadnjih volitvah povsod z ogromno večino izbrali za poslance somišljenike Vseslovenske Ljudske Stranke! Dne 18. oktobra naj vaše glasovnice nosijo ime:

Profesor Evgen Jarč,
deželni odbornik v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Važna jesenska dela na travnikih.

Letos smo imeli bogate košnje na travnikih. Spravili smo dosti sena in tudi košnja otave je bila dosti dobra. Le tam, kjer so delali škodo črvi (ogrci), je bila košnja malo vredna. Veliko škode je napravila pa tudi letošnja moča, ki je pokvarila mnogo otave.

Ako je bila košnja sena tako bogata, pripisati je to ugodnemu vremenu v spomladi, namreč izdatni moči, ki je na travnikih veliko zalegla. Pripisati je to pa tudi gnojenju, katerega smo se poprijeli v zadnjih letih na naših travnikih. Tega gnojenja se je treba tudi zanaprej držati, da pripravimo travnike do trajne rodovitosti.

Po dobrih letinah nam zemlja opesha. V takih letih nam porabijo travniške rastline veliko več živeža v zemlji kakor v slabih letih. Bogate košnje zdelajo zemljo in zato je treba po takih letih dobro gnojiti, da nam ruša ne oslabi.

Za obilne košnje je zadostna moča le en važen pogoj, drugi pogoj pa je zadostna rodovitost zemlje, namreč zadostna množina gnojilnih snovi v zemlji. Ako manjka teh v zemlji, potem nam tudi moča ne zaleže dosti, saj se od same vode ne more nobena rastlina razvijati. Zato je pa treba, da po dobrih letinah, kakor je bila letošnja, skrbimo za dobro gnojenje, da se zamore ruša tudi zanaprej popolnoma razviti.

Priporočamo zaraditega, da se kakor doslej tudi letošnje jesen pognoje travniki z umetnimi gnojili in da se potrebna gnojila raztrosijo že sedaj na jesen. Učinek jesenskega gnojenja je veliko boljši kakor učinek spomladnega gnojenja. To še posebno, če rabimo Tomasovo žlindro. Umetna gnojila naj se trosijo kakor hitro poneha jesenska paša. Naročiti jih kaže pa takoj.

Važno jesensko delo je tudi to, da razkoplujemo obilna mravljišča, ki se nahajajo po suhih legah naših travnikov. Povrže naših travnikov je marsikod polno mravljišč. Ker nam taka mravljišča škodujejo, naj se razkopljejo in poravnajo. Ravno to velja tudi glede krtin, ki naj se jeseni

in v zgodnji spomladi poravnajo. Če pustimo krtine od jeseni ležati, nam ostanejo po teh mestih goli prostori, ker nam pod krtinami ruša vsahne.

Na močvirnih travnikih naj se pa jeseni vrežejo in snažijo potrebni jarki, da se voda lahko odteka. -r-

Politični pregled.

Cesar je 24. sept. obiskal slavno božjo pot v Marijinem Celju na Zgornještajerskem, da se je za 80 letnico zahvalil Bogu in Mariji, patroni Avstrije. Ob sprejemu je izgovoril znamenite besede v pohvalo Marijacelejskega prebivalstva, „ki vedno kaže največje versko in patrijotično mišljenje, in gostoljubno sprejema romarje ter ne dela med njimi razločka v narodnem oziru.“ — V istem času so se vršila pogajanja med slovenskimi in nemškimi poslanci v Gradcu, a cesarjeve besede pri nemških prenapetežih niso našle odmeva, sporazum se ni dosegel, vsled česar je deželni zbor zaključen. Slovenci zahtevajo samo pravico, ne da bi bili Nemci kaj oškodovani. Na velikem shodu v Celju so volivci soglasno odobrili taktiko slovenskih poslancev, kakor sta jo pojasnila dr. Korošec in dr. Benkovič.

Delegacije so sklicane na Dunaj dne 12. oktobra, da dovolijo skupni proračun, osobito vojaške zahteve.

Belgijska kraljevska dvojica je obiskala našega cesarja na Dunaju. Cesar je določil, da se zanj imenuje 27. pešpolk „Kralj Albert belgijski“.

Deželni zbor kranjski je imel 5. okt. svojo 26. sejo. Predsednik čestita k 80 letnici cesarjevi. Dr. Šusteršič s tovariši in dr. Tavčar s tovariši interpelirajo vlado radi nepotrditve Ivana Hribarja za ljubljanskega župana hoteč izvedeti od vlade: iz katerih razlogov ga ni priporočila cesarju v potrditev? Deželni predsednik baron Schwarz kratko izjavi, da ni dolžan navesti razlogov za svoje vladno ravnanje. Razvila se je obširna debata, v katero so posegle vse tri stranke. Iz vsega je razvidno, da se je S. L. S. takoj sprva potegnila za potrditev, ker njej ni za sebo, nego za stvar, varovati je hotela avtonomijo ljubljanskega mesta, katero so liberalci pokopali s svojo nesrečno taktiko. Dr. Tavčar in dr. Triller sta napadala duhovščino, da zlorabi spovednico v politične namene. Dr. Šusteršič je v svojem izbornem govoru reagiral tudi na tako sumničenje ter med burnim ploskanjem zbornične večine sijajno zavrnil liberalce, ki v resnici skoro nič stvarnega ne govoré, nego se vedno le sučejo okrog cerkve, ki jim je tako zeló na poti. — Popoldne se je obravnavalo o novem ljubljanskem statutu, v katerem želi vlada nekatere spremembe. Ker te niso bistvene, predlaga dr. Pegan, da naj jih zbornica odobri. Dr. Triller je zopet psoval duhovščino, a stvarnega ni povedal. Spremembe so bile sprejete z glasovi S. L. S. in veleposestva, liberalci so se odstranili. — Dr. Zajec predlaga, naj se c. kr. deželni zdravstveni svet preosnuje tako, da bodo člani iz raznih zdravstvenih strok ter pretežno slovenske narodnosti, kar se izroči upravnemu odseku. — Dr. Lampe s tovariši nujno predlaga, da bi se kmetovalcem vsled elementarnih neugod dobila večja državna podpora.

Poslanec Matjašič s tovariši pa, naj se vinogradnikom radi toče, peronospore . . . odpiše brezobrestno posojilo za obnove ter dá podpora za trte, gnojila, galico, žveplo — kar zbornica soglasno sprejme.

V 27. seji 6. okt. je prišel na vrsto občinski red in obč. volivni zakon z nekaterimi premembami, katere pomisleke je imela vlada glede nekaterih določil v prejšnjem načrtu.

V razgovor so posegle vse tri stranke. Liberalci se kar ne morejo ločiti od starih predprav bogatašev in ne privoščijo manjšim davkoplačevalcem ter delavcem volivne pravice, in če Gangl želi splošne volivne pravice v občinah, je to le figovo pero, ker ve, da se za zdaj ne da doseči. On in njegova stranka se vedno poteguje za tisto, kar je v danih razmerah neizpeljivo. Vse liberalne pomisleke je dr. Šusteršič zopet sijajno zavrnil. Zakon je bil sprejet. — Naši poslanci so interpelirali vlado radi živinskega katastra, ki ovira promet z živino v novomeškem in črnomaljskem okraju in zahtevajo, naj se stvar uredi tako, da živinorejci ne bodo trpeli škode.

Iz deželnega zbora goriškega se poroča, da so volitve slovenskega veleposestva radi nepravilnosti izročili verifikacij-

skemu odseku. Isto je z izvolitvijo dr. Gregorinovo na Krasu. Izvolitev poslanca Gabrščka v slovenskih trgih pa je bila ovržena.

V češkem zboru so ubrali nekoliko milejše strune tako, da je upati na spravo.

Ruski bivši zunanji minister Izvolski je imenovan za veleposlanika v Parizu; njegov naslednik bo razglašen še le po vrnitvi carjevi v Peterburg.

Ob črnogorski-turški in bolgarski-turški meji je prišlo do manjših spopadov. Turki so zahtevali izročitev orožja od Vetiščanov, ki so pobegnili v Črnogoro.

Belgrajski župan je odstopil iz zdravstvenih ozirov.

Rusija hoče Finsko razdeliti v navadne gubernije.

Na Španskem ministrstvo razpušča samostane. Katoličani prirejajo protestne shode. V San Sebastijanu je bilo navzočih 30.000 ljudi. — Ali ne vidijo, kaj se godi pri sosedu?

Na Portugalskem je 4. oktobra izbruhnila revolucija. Mornarica in veliko vojaštva se je pridružilo ustašem. Obstreljavali so kraljevo palačo. Kralj Manuel je baje ubežal na braziljsko ladjo in je baje na potu v London. Proglasili so republiko. Na čelu nove vlade je Braga. General Amata je vodja revolucije. Vsled obstreljavanja in uličnih bojov je veliko mrtvih in ranjenih. — V provincah se baje niso pridružili in kralju zvesti vojaki ter kmetje korakajo proti Lisaboni. Mladi kralj je bil nesposoben in lahkoživec. Umor očetov ga ni izmodril.

Zabavi in pouku.

Potovanje v sv. deželo.

Sp. dr. J. Marinko.

Najimennitniši kraji v Jeruzalemu. (Dalje.)

Hišo, v kateri je bila zadnja večerja, je lastnik (kdo je bil, se ne vé), z vsem prepustil apostolom. (Dej. apost. 4, 34—35.) Bila je brez dvoma jako veliko-razsežna. Ni čuda torej, da je ljubljenec Gospodov, sv. Janez, vrnivši se z Efeza tukaj pripravil stanovanje materi Jezusovi. Ustno izročilo trdi, da je mati božja tukaj umrla. Cerkev, ki se je na tem mestu zgradila, so pa neverniki podrli; zato so kristjani le primeroma s križem zaznamovali kraj, kjer je zaspala sv. Devica. Ta kraj, napolnjen s podrtinami, je l. 1898 nemški cesar Viljem, ko je bil v Jeruzalemu, kupil ter ga podaril nemškemu katolikom. Nemško palestinsko društvo, ki ima svoj sedež v Kolinu, je sklenilo, da tu zgradi krasno cerkev okrogljeno v slavo nebeški kraljici.

Napravili so v ta namen pred vsem veličasten samostan, ki so ga l. 1906 sprejeli v last očetje benediktinci iz Benrona ter nadaljevali zidanje prekrasne cerkve „Dormition“. Ko sem bil jaz tam, je bila vže zgrajena kripta (spodnji, podzemski del ter precej tudi zgornje cerkve. Stolp je takrat tudi vže dosegel višino, kjer bodo viseli zvonovi. Sedaj je pač brezdvomno dovršeno vse z gostiščem vred, ki je namenjeno za nemške katoličane.

Ako prideš v Jeruzalem, ne zabi povspeti se na ta zvonik. Trud se ti bogato poplača, kajti imel boš nepopisen razgled ne le po vsem mestu, na bližnje griče in doline, zlasti na oljsko goro, goro pohujšanja — ampak tudi na efrajmsko gorovje tje do Karmela, proti jugovzhodu pa boš imel globoko pred seboj mrtvo morje, kakor bi bilo čisto blizu Tebe — in v lepem vremenu se ti zasvetlika pri Jafi tudi sredozemsko morje.

Pri tej priliki opomnim vnovič, da Nemci v Palestini jako napredujejo; prekašajo jih v tem edino le Rusi. Mi za njimi daleč zastajamo. Pred kratkim so otvorili nemški protestanti cerkev „božjemu izveličarju“ blizu božjega groba, tik zraven ruske cerkve; zgradilo se je pri damaških vratih veličastno in obširno gostišče za katoliške Nemce; koliko pa imajo še prav posebno nemški protestanti zlasti v tako zvanem novem Jeruzalemu proti zahodu in vzhodno-severno od Oljske gore šol, bolnišnic in podobnih dobrodelnih naprav. Mi Avstrijci nimamo razun res lepega gostišča nič pokazati.

S Sijona idimo nekoliko navzdol ob visocem zidu nad Kedronske dolino proti vzhodu. Gredé občudujemo cvetoče artičke, kojih tu rase velika množina po pobočju. Brž smo med sijonskimi in zlatimi vrati pri „gnojnih vratih“ Murgazibeli, ki popolnoma zaslužijo to lepo ime, kajti na obeh straneh je nakopičenega gnoja in drugih smrdelih odpadkov cele kupe. Od tod do damaških vrat vodi nekako po sredi mesta tako zvana ulica Tiropejon po

razvalinah starega Jeruzalema. Na nekem mestu v teh ulicah so kopali 18 metrov globoko, pa še niso prišli iz podrtin.

Krenimo na desno z ulice, pa smo po nekaterih korakih pri visocem zidu. Starodaven je, gotovo še iz časov judovskih kraljev; opira pa prostor, na katerem je bil zidan nekdanji prekrasni tempelj.

Ko so bili Judje l. 135 po Kr. v drugič popolnoma premagani, je cesar Hadrijan vsacemu Judu vstop v sv. mesto naravnost prepovedal. Cesar Konstantin pa je dovolil, da so smeli enkrat v letu jokati na sv. kamenu, na katerem je bil nekdanj žgalni altar v judovskem tempelju, a ko so došli Arabci, se jim je dovolilo jokati samo ob tem zidu enkrat v tednu. Pravi Jud pa dandanes sploh ne stopi na nekdanji tempeljski prostor, dasi mu tega nihče ne brani, baje zato ne, ker se boji, da bi morda stopil na kraj, kjer je bilo v nekdanjem templju „presveto“ ter bi tako storil grozen zločin. Tembolj pa jokajo še sedaj zdolaj pod tem zidom vsaki petek popoldne od 3. ure dalje. — Kdo ne vidi, kako se nad njimi maščuje smrt Gospodova! — Ko sem bil jaz tam, je bil petek ravno predzadnji dan njihove velike noči, zato se je zbralo tu še mnogo večje število žalujočih nego ob navadnih petkih. Ulica je bila polna zdihujočih in glasno plakajočih, starih in mladih, bogatih in ubozih, mož in žen, vendar so bili v večini starčki. Zdihovali in jokali, jokaje peli, deloma kar kričali in z glavo ob zid so bili tako, da sem moral kmalu bežati, sicer bi me bile polile solze. Za vernega Juda mora res biti grozno, ko gleda dandanašnje razmere na mestu, ki mu je najsvetejši kraj na zemlji. — Seveda mladina tu ni zatajila svoje narave, videl sem tudi dečke Jude, ki so se smejali med jokom svojih očetov.

Vijoč se po različnih kratkih in ozkih ulicah prispemo nazaj v ulico Tiropejon in po njej v avstrijsko gostišče, koje sem že prej omenil. Odpočijemo se pri blagem Slovencu, gosp. ravnatelju, ki nam je med tem časom že preskrbel pri jeruzalemski paši dovoljenje, da smemo v Omarjevo mošejo, ki stoji na nekdanji gori Morija.

Tempeljska gora Morijah.

O določeni uri pride turški vojak, da nas tjekaj spremi; brez tacega spremstva ne sme nihče v to imenitno turško molitvenico. Naznanil ga je kavas, ljubeznjivi Turek Ali ter se nam tudi pridružil, ko smo odrinili. Prijazni čitatelj, idi z menoj na ta Turkom, Judom, pa tudi nam kristijanom sveti kraj.

Abraham je pred blizo 2000 leti pred Kr. po božjem ukazu tu hotel darovati svojega sina Izaka, pa angelj mu je zabranil daritev. Ta kraj je David kralj izvolil, da se na njem postavi tempelj Gospodu Bogu. Njegov sin, modri Salomon, knez miru, ga je izvršil s feniškimi umetniki (Judje niso bili umetniki) nekako v 7 letih tako krasno in veličastno 1000 let pred Kr., da je bila stavba pravo čudo sveta. Leta 588. pred Kr. je Nabuhodonozor tempelj požgal in popolnoma podrl. Pod kraljem Cirom so se Judje vrnili iz suznosti ter pod vodjo Zorobabelom iz Davidovega rodu tempelj vnovič zgradili. Bil je sicer veličasten, vendar je v krasoti daleč zastal za prejšnjim Salomonovim. Da bi se Judom prikupil, je ta tempelj l. 16 pred Kr. jel popravljati, krasiti in razširjati Herod Grozni, pod katerim je bil rojen naš Gospod. Zato so dejali Judje Jezusu: 46 let so zidali (namreč že razširjajo in krasé ta tempelj) naši predniki, a ti ga boš v treh dneh podrl! To grajenje je bilo dovršeno še le l. 64. po Kr., toda posrečilo se je tako, da se je tudi to judovsko svetišče smelo šteti med čudeže sveta. Rimski vojskovodja, pozneje cesar, Tit ga je l. 70. po Kr. do tal podrl, kakor je Kristus prerokoval, da ne ostane od njega kamen na kamenu.

V ta drugi tempelj je mnogokrat prišel naš Gospod. Tu ga je Marija, njegova mati, darovala, tu je ostal med učenci kot 12letni deček; tukaj je spodil kupovalce in menjalce, se potegnil za skesano prešestnico ter pohvalil pobožno vdovo; tukaj je tolikokrat oznanoval svoj zveličalni nauk; tu so ga hoteli Judje kot bogokletneža kamenati; tu je napovedoval, da bota mesto in tempelj razdejana, Judje pa razkropljeni po celem svetu; v ta tempelj so hodili apostoli s prvimi kristijani; tu pri zlatih vratih je Peter hromca ozdravil, s tega tempeljna so vrgli Judje apostola Jakopa mlajšega. — Kako svet je torej ta kraj tudi nam kristijanom!

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Mirnepeči dné 2. oktobra t. l. (Čebelarstvo predavanje). V naši občini se peča naše ljudstvo vže od pamtiveka s čebelarstvom. Znano je, da je pri nas čebelarstvo zelo razvito; obilo

čebelarjev, ki se pečajo s tem in mnogo medu in voska, ki ga vsako leto prodamo, to najboljše spričuje. Letos smo pa v tem oziru na slabem. Po nekod nam je toča kar trikrat vse poljske pridelke popolnoma uničila. Ni čuda, če je vsled tega naša letina v obče slaba, posebno slabo so pa vspele čebele. — Zato nas je razveselila novica, da bode v nedeljo po krščanskem nauku v tukajšnji šoli čebelarstvo predavanje. Tega predavanja se je nas udeležilo precejšnje število, tudi g. župan Košak, g. kaplan Sever in učiteljica — voditeljica so bili navzoči. Nad eno uro je trajalo predavanje, ki je imelo namen, nas čebelarje podučiti, kako naj čebele pri letošnjih slabih razmerah pravilno vzimimo in kako naj sploh čebelarimo, da se čebelarstvo povzdigne. Zanimalo nas je tudi razkazovanje eksportnega panja, čebelarstva tehtnice in družega čebelarstva orodja, ki je dandanes potrebno. — To čebelarstvo predavanje je imel adjunkt na kmetijski šoli na Grmu g. Lapajne, katerega želimo še večkrat slišati.

Metlika. Zadnji teden je nastal v Radovičih ogenj, ko so bili ljudje večinoma na polju. Trifarški in metliški zvon je opozoril ljudi. Metliška požarna bramba je prišla sicer kmalu, ali vendar še le, ko je ogenj že vse, kar je bil zajel, imel v oblasti. Ogenj so omejili in potem prav vrolo delali do mraka. Tudi Božakovci so prišli s svojo brizgalno na pomoč. Sreča v nesreči je bila, da je pihal vzhodnik in da je bil ogenj v dolnjem delu gore vasi, torej od Kolpe le kakih 200 m oddaljen. Pogorelo je: 4 gospodarjem mnogo poslopij, orodij in pridelkov. Skupna škoda znaša čez 11.600 K, pa je bo gotovo več. Govori se, da je ogenj nastal po deci. Se pač premalo pazi na deco in vžigalice.

Iz Velikega Gabra. 25. sept. Velik je bil trud, ali danes je poplačan — naš knezoškof so nam posvetili krasno novo cerkev. Nekako tri leta smo se trudili, nabirali, dajali, od daleč zlasti pesek vozili — z združenimi močmi je šlo po prizadevanju vrlega našega župnika č. g. J. Vidergarja. Cerkev je razun notranje oprave popolnoma gotova — in po večini tudi plačana, v ponos nam vsem.

Stoji nad vasjo vrh griča vidna daleč na okoli, zlasti jo lepo vidiš, ako se pelješ po železnici v Novo mesto. Prostorna je tako, ki bi popolnoma zadostovala za župnijo z 2000—2500 ljudi. K posvečevanju se je zbralo enajst duhovnov. Presvitli knez in škof so nas v svojem govoru močno pohvalili ter vspodbujali, da naj še dalje v edinosti in slogi delujemo v čast in slavo božjo. Pri obedu pa so izražali željo, naj bi se potrudili in polagoma toliko nabrali, da bi se tukaj ustanovila lastna župnija — fara, ki bi bila res potrebna. Samo bližnje vasi bi dale dobra dva tisoča faranov, ki imajo pa do župnijske cerkve do poldrugo uro hoda. Seveda bi bili troški veliki, zlasti še, ker bo treba napraviti novo župnišče, ki ni samo premajhno, ampak res kolikor mogoče slabo. Pri dobri volji bi se pa v nekaterih letih gotovo doseglo, kar se nekaterim morda zdi nemogoče. Pa tudi potreba bo zato poskrbeti, ker ne smemo misliti, da bomo imeli vedno kacega upokojenega duhovna — če pa ga ne bo, kako dolga bo po zimi ali ob slabem vremenu pot k službi božji v Šent Vid!

Domače novice.

Cesarjev god se je 4. okt. obhajal s slovesno službo Božjo v obeh tukajšnjih cerkvah. V vseh šolah se je mladini pojasnila 80letnica milega vladarja, katerega naj Bog ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

Osebné vesti. Belokranjski rojak dr. Juraj Adlešič je vstopil kot koncipijent v odvetniško pisarno dr. Pegana v Ljubljani. — Župnik Ivan Erjavec v Želimljah je imenovan za župnika v Gor. Logatcu.

Prestavljena sta gg. sodnika: Martin Zwitter iz Mokronoga v Novo mesto in Peter Keršič iz Črnomlja v Postojno. Imenovana sta za sodnika gg.: avskultanta dr. Franc Schaubach za Črnomelj in J. Romold za Mokronog. — Mesto obolelega okrajnega šolskega nadzornika je imenovan za novomeski in črnomaljski okraj g. Karol Simon iz Ljubljane.

Šolske vesti. Kot suplentke so nastavljene: Frida Spetzler in Marija Ribnikar na dekliški šoli v Novem mestu.

S pošte. C. k. poštni upravitelj tukaj je imenovan g. Alfonz Ravnikar, dosedanji voditelj.

70letnica je obhajal dne 5. okt. slavni slovenski glasbenik Fran Gerbič. Njegove skladbe so znane po vsem slovanskem svetu. Na mnoga leta!

Blagoslovljenje novega mostu. V nedeljo 9. t. m. je m. g. prošt dr. Elbert blagoslovil novi most čez Krko na Brodu pri Dobravi.

Razglasilo. Razpisujeta se mesti okrajnih babic za občino Prečna in Belacerkev z letno plačo 150 K. Dotične prošnje s prilogami dopošljejo naj se do 5. novembra t. l. c. k. okrajnemu glavarstvu v Rudolfovo.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu septembru 1910 je 183 strank vložilo 171.089 K 37 h, 226 strank vzdignilo 97665 K 34 h, torej več vložilo 73424 K 3 h; 13 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 17500 K, 300 menic se je eskomptovalo za 112258 K. Stanje vlog 3651536 K 43 h; denarni promet 687532 K 30 h. Vseh strank je bilo 1058.

(Lukežev semenj) ne bo na Lukežev dan 18. oktobra, ampak še-le tork poznej t. j. 25. oktobra.

V bolnišnici č. usmiljenih bratov v Kandiji je 28. septb. umrl g. Vladimir Vrtovec iz Ljubljane ter bil 30. septb. pokopan na Šmihelskem pokopališču. N. p. v m!

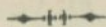
Za novo gimnazijo je gradnjo prevzela „kranjska stavbinska družba,“ mizarska, steklarska, krovna dela pa razni obrtniki tudi nekateri novomeški. Delati so pričeli 26. septb. Privažujejo kamnje, znamenajo črte bodočega poslopja in kopljejo za novo cesto znatno državnih cest. Izkopan je jarek za vodovod.

Redek pripetljaj. V cesarice Elizabete bolnišnici so bile operirane dne 16. septb. t. l. 4 ženske na bolnem slepiču. Vse so že zapustile ozdravljene bolnico. Pozneje je bila še jedna operirana, tudi tej se godi prav dobro.

Promet tržnih vlakov na progi Trebnje — Rudolfovo — Straža — Toplice. Ustrezajoč željam interesovanih krogov bodo vozili od 1. oktobra tek. l. naprej ob vseh ponedeljkih in semanjkih dneh v Rudolfovem na progi Trebnje — Rudolfovo — Straža — Toplice tržni vlaki: št. 2217 (iz Trebnjega ob 6. uri 40. min., v Rudolfovo ob 7. uri 19 min. zjutraj), št. 2416 (iz Rudolfovega ob 7. uri 29 min., v Stražo — Toplice ob 7. uri 47. min. zjutraj), št. 2417 iz Straže — Toplice ob 7. uri 57 min., zjutraj in št. 2218 (iz Rudolfovega ob 8. uri 36 min. zjutraj, v Trebnje ob 9. uri 15 min. dopoldne). Podrobni vozni redi so že vsebinjeni v od 1. oktobra t. l. veljavnih vozno-rednih oglasih.

Sv. Višarije. Letos se je obhajalo na tej slavni Božji poti jubilejsko leto; 550 let je odkar obstoji. Na rožnovensko nedeljo je bil slovesen sklep letošnjega romanja, katerega je vsled povabila imel m. g. prošt dr. Elbert.

Slovstvo. — Staršem pouk o vzgoji. S tem naslovom je prevzvišeni knezoškof spisal prepotrebni stanovski pouk slovenskim staršem. V 13 poglavjih daje roditeljem prav primerna navodila, kako naj skrbe za svoje ljubljence v duševnem in telesnem obziru od prve dobe do njih doraslosti okrog 15 let. Pouki za mladeniče in dekleta so deloma že izšli. — Tudi o kočljivih stvareh bodo matere našle primerne nasvete, da ne bodo v zadregi z modrimi odgovori. Želeti je, da vsaka slovenska mati prečita ta pouk in se po njem ravna. Koristila bo sebi in narodu.

Gospodarske drobtine.

— **Goveja in prasičja razstava v Kandiji.** V ponedeljek dne 19. septembra se je vršila na sejmišču v Kandiji razstava goveje živine in prasičev. Prva je veljala za novomeški okraj in jo je priredila c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, druga je veljala za novomeški in krški okraj in jo je priredila kmetijska podružnica novomeška v zvezi z živinorejsko zadrugo. V ta namen je prejela kmetijska podružnica podpore od c. kr. kmetijske družbe, od deželnega odbora in c. kr. kmetijskega ministrstva. Ena kakor druga prireditelj se je z najboljšim vspehom sponesla. Prignalo se je veliko živine, več kakor je pri takih prilikah običajno, in tudi obiskovalcev je bilo nenavadno veliko. Nekaj časa se je na razstavi vse trlo. K premošanju goveje živine se je prignalo 15 bikov, 68 krav in 43 telic, skupaj 126 glav, v prasičjo razstavo pa 16 mrjascev, 29 svinj, med temi 12 svinj z 92 praseti, skupaj 137 živali. Za prasiče so se priredile posebne ograje, ki so bile postavljene spredaj v štirih vrstah. Ves prostor na sejmišču je bil tudi primerno olepšan z zelenjem in zastavami. V dveh šotorih so imele razsojevalne komisije svoj prostor. V razsojevalni komisiji za govejo živino so bili gg. deželni veterinarji referent Munda kot zastopnik č. kr. deželne vlade (načelnik) in izmed živinorejcev: J. Bojanc iz Št. Petra, A. Rotar

iz Podsmreke, I. Šlajpah iz Vel. Loke in I. Vehovec iz Žužemberka. Ta komisija je priznala 47 premij. Za bika sta se določili 2 prvi premiji, kateri sta prejela I. Vehovec iz Žužemberka za simodolskega bika in F. Vintar iz Hruševca za montavonskega bika. Drugo in tretjo premijo sta prejela za murbodenska bika J. Treo iz Malevasi in J. Medved iz Krke, član živinorejske zadruge za novomeško okolico. Za bika se je razdelilo 11 premij, določenih je bilo pa 20. Pri kravah in telicah se je razdelilo po 18 premij, skupaj 36. Kmetijska šola je razstavila živino v vseh oddelkih, a ni tekmovala za premije. Glede razstavljenе živine je pripomniti v obče, da je bila živina pristna slika obstoječih razmer. Reja bikov je še zmeraj pomanjkljiva in nezadostna. V prihodnje kaže to rejo pospeševati z rednimi premovanji in naj se v to svrhu če treba — če primanjkuje denarnih sredstev — raje opusti premovanje krav in telic! Taka premovanja bikov naj bi se vršila o priliki licenciranja, ki naj se združi vsako leto s premovanjem. V presojevalni komisiji za premovanje prasičev so bili gg. deželni poslanec Dular (načelnik), c. kr. višji okrajni živinozdravnik Skale, F. Majzelj iz Belecerkve, I. Osojnik iz Muhaberja in župan F. Vintar iz Prečne. Razdelilo se je skupaj 33 premij. Na ogled so se pripejali prav lepi mrjasci in svinje, večidel cepļenci jorkširske pasme, pa tudi čisto krvni jorkširci. Prav lepe svinje Höschovega plemena je razstavila tudi kmetijska šola na Grmu, ki pa ni tekmovala za premije. Živali se odlikujejo s svojo velikostjo, utrjenostjo in velikimi naprej pobešenimi ušesi. V tem oddelku se je razdelilo tudi 5 državnih daril (srebrnih kolajn), ki so jih prejeli: J. Košak v Mirnipeči, J. Treo v Malivasi, ga. pl. Langer v Bršljinu, oskrbnik v Pogancih in bolnica usmiljenih bratov v Kandiji. — Vsa razstava je trajala od 8. zjutraj do 3. popoldne, ko sta končali razsojevalni komisiji s svojim delom. Med obiskovalci smo opazili mnogo odličnih interesentov, mej drugimi c. kr. okrajnega glavarja barona Rechbacha, deželnega odbornika Jarca, zastopnika c. kr. kmetijske družbe, ces. svetnika Pirca, deželnega poslanca Košaka itd. Pred razdelitvijo daril je zbrane živinorejce nagovoril načelnik razstavnega odbora prošt dr. S. Elbert, ki je opozoril na napredek živinoreje v zadnjih desetletjih in se zahvalil vsem podpornikom, vladi, deželnemu odboru in kmetijski družbi za subvencije kakor tudi vsem sotrudnikom za lepo vspešno delo. Načelnik podružnice ravnatelj Rohrman je s kratkimi besedami opozoril na vspeh razstave in poudarjal potrebo združnega pospeševanja, pri kateri priliki je spodbujal navzoče živinorejce iz novomeške okolice k pristopu v živinorejsko zadrugo, ki se je ustanovila v zadnjem času za novomeško okolico.

— **Kmetijska šola na Grmu** je priredila 9. oktobra po jutranji službi božji poučno predavanje v Šmartnem pri Litiji. Predaval je strokovni učitelj g. Zdolšek o ravnanju s sadjem za kupčijo in napravo sadjevca, kakor tudi o letošnji trgatvi, ki bo žalostno pičla.

— **Jesensko gnojenje vinogradov.** Letos bo treba tudi vinograde gnojiti, da se trta opomore. Priporočamo v ta namen tudi umetna gnojila za vinograde. Kmetijska družba v Ljubljani prodaja za vinograde tudi mešana gnojila, ki obstoje iz zgoraj naštetih umetnih gnojil. 100 kg mešanega gnojila stane 15 K 50 h v Ljubljani.

— **Poskusi z umetnimi gnojili.** Kdor želi delati z umetnimi gnojili poskuse, da se prepriča, kako učinkujejo, naj se obrne do kmetijske podružnice, ki mu hoče preskrbeti potrebna umetna gnojila zastonj.

— **Za vstop v kmetijsko šolo na Grmu** se je oglasilo letos 52 prosilcev. To je najboljši dokaz, kako potrebna je bila preuredba tega zavoda. Letos se bo prvič zgodilo, da ne bo mogoče sprejeti vseh prosilcev v zavod, ker manjka štipendij in prostora.

— **Otvoritev gospodinske šole v Smihelu.** Gospodinski tečaj v Šmihelu se je otvoril na dan cesarjevega godu dne 4. t. m. po slovesni maši v samostanu ondotnih šolskih sester „De Notre Dame“ in sicer z nagovori načelnika kuratorija monsig. Peterlina in ravnatelja Rohrmana. V ta namen je bila šolska soba okrašena s cesarjevo podobo, z zelenjem in zastavami. Tečaja se udeležuje 18 gojenk. Iskreno želimo, da deluje tečaj z najboljšim vspehom in da nam pripomore do razumnih in dobrih kmetskih gospodinj na Dolenjskem!

— **Oddaja umetnih gnojil za jesensko gnojenje.** Kmetijska podružnica bo oddajala tudi letošnjo jesen potrebna gnojila.

Nujno pozivljamo zaraditega naše gospodarje, da se čimpreje obrnejo z naročili na podružnico. Jesensko gnojenje je več vredno kakor spomladno. To velja pri Tomasovi žlindri in kajnitju. Zato je pa treba, da se ta gnojila takoj naroča. Tomasova žlindra stane v Ljubljani in sicer 19 odstotna 7-50 K za 100 kg. Celi vagon take žlindre pa stane v Trstu 684 K. Dobi-se tudi manj odstotna žlindra, namreč 17 in 18 odstotna, ki stane za vsak odstotek po 36 h manj pri kilogramu. Kajnit stane po 5-50 K in kalijska sol 12 K za 100 kg v Ljubljani. Amonijev sulfat, ki se rabi tudi pri jesenskem gnojenju, stane 100 kg po 31 K v Ljubljani.

— **Travniški mojster.** Pri deželnem odboru kranjskem se sprejme travniški mojster s plačo 1600 K in z aktivitetno doklado 504 K na leto ter s pravico do normalnega napredovanja, kadar se definitivno namesti. Prošnje do 15. okt. na deželni odbor, kjer se vse podrobnosti izvedo.

— **Kmetijski vajenci.** Na deželno pristavo v Robežu oziroma v Goričanah, sprejmajo se s 1. novembrom 1910 štirje vajenci za teoretično in praktično izobrazbo v živinoreji, pašništvu in travništvu. V poštev pridejo samo kmečki sinovi, namenjeni, da svoj čas prevzamejo podedovano posestvo, kar je dokazati z županstvenim potrdilom. Učna doba traja eno leto. Hrano in stanovanje dobe na deželne stroške. Za obleko in obutev se jim bo izplačevalo na mesec po 10 K. Prošnje je vložiti do 15. oktobra t. l. na deželni odbor v Ljubljani. Priložiti jim je razun gori omenjenega potrdila krstni in domovinski list, šolska izpričevala in dokazila o morebitnem dosedanem praktičnem delovanju.

Loterijske številke.

TRST,	24. septembra	23	50	8	3	76
GRADEC,	1. oktobra	61	70	38	90	79
TRST,	8. oktobra	12	44	32	38	4

Zahvala.

231

Za obile dokaze blazega sočutja v boleznih in povodom smrti moje ljubljene soproge oziroma matere

Marije Petrič roj. Rifelj

ktera je dne 5. oktobra 1910 ob 9. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni, v 43. letu svoje dobe, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala, izrekam tem potom preč. duhovščini šmihelski in preč. gg. oo. frančiškonom kakor tudi vsem onim, kateri so se v tako obilnem številu udeležili pogreba drage pokojne, osobito g. županu J. Zuru in vsem obiskovalcem pokojne v njeni dolgi in mučni bolezni, najiskrenejšo zahvalo.

Kandija 7. oktobra 1910.

Martin Petrič,

Dražbeni oklic.

E 497/10

5

Dne 18. oktobra 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6, dražba zemljišč vl. št. 464, 454 in 653 kat. občine Črešnjice (parc. št. 1657 vinograd, sedaj vrt, št. 198 bajta s hlevom, št. 1654 sedaj pašnik, št. 1658 sedaj vrt, št. 199 hiša s svinjakom, št. 1660 sedaj vrt, s pritlikino vred, ki sestoji z nič. — Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost zemljišča vl. št. 464 k. o. Črešnjice na 53 K, zemljišče vl. št. 654 kat. obč. Črešnjice na 217 K, zemljišče vl. št. 653 kat. obč. Črešnjice na 484 K. — Najmanjši ponudek znaša za zemljišče vloga 464 36 K, za zemljišče vloga 454 145 K, za zemljišče vloga 653 323 K. Pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se objednem odobre in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. II.,

dne 24. avgusta 1910.

226

Dražbeni oklic

E 437/10

21

Dne 25. oktobra 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 17, 18, 848, 855 k. o. Golobinjek, in vl. št. 210 k. o. Mirna peč. — Vl. št. 17 sestoji iz gospodarskih poslopij v vasi Golobinjek z vrtom, 6 njiv, 7 travnikov in pašnikov, 5 gozdnih parcel in 3 vinogradov vl. št. 18 vsebuje eno gozdno vl. št. 848, 855 in 210 pa po eno travniško parcelo. Pritiklina, spadajoča k vlož. št. 17, sestoji iz poljedelskega in vinogradnega orodja, 2 konj in 1 krave.

Nepremičninam je določena vrednost: zemljišča vl. št. 17 s pritlikino na 13252 K 25 h, vl. št. 18 na 1660 K, vl. št. 848 na 15 K, vl. št. 855 na 600 K, in vl. št. 210 k. o. Mirna peč na 750 K, pritiklinam na 891 K 25 h.

Najmanjši ponudek znaša: zemlj. vl. št. 17 s prit. 8834 K 56 h; vl. št. 18 1106 K 66 h, vl. št. 848 10 K, vl. št. 855 400 K in vl. št. 210 k. o. Mirna peč 500 K; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se s tem odobre, in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 5 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. II.,

dne 13. avgusta 1910.

227

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo

samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

2-3

Hiša s prodajalno je zaradi bolezni na prodaj. Proda se skoraj nova pa tudi prodajniška oprava na Glavnem trgu št. 98 v Novem mestu. Več se izve ravno tam pri O. Springerju.

Vajenca takoj sprejme

manufakturna trgovina

230-3-2

Jos. Ogoreutz v Novem mestu.

Oskrbništvo graščine Ruperčvrh

proda v Gorjancih vršičke smrek, pripravne za trtno kolje, po 2 h komad. Smrekove trske (odpadke od obtesanega lesa) po 4 krone voz. 232-3-1

Pozor!

229-2-1

Podpisani naznanjam sl. občinstvu novomeške okolice, da sprejemam do 1. novembra t. l.

naročila na koruzo,

katere bi v večji meri naročil, da bi bila bolj po ceni. Zavežem se preskrbeti koruzo po

3 krone mernik.

Dobila se bode začetkom novembra. Ker bi mi ne bilo mogoče koruzo po navedeni ceni preskrbeti, ako ne nabere zadostno naročil, vabim sl. občinstvo, naj se čim preje odzove mojemu vabilu v mnogobrojnem številu. Naročila sprejemam vsaki dan.

Jakob Paučič — Rudolfovo.

Stavbeni prostori

na lepem kraju se v poljubni meri in po ugodnih cenah prodajo. Kje, pove upravništvo Dol. Novic. 233-0-1

Mestna občina v Novem mestu

proda v svojem gozdu pri Bršlinu okoli

300 m³ drv. 228-2-1

Cena za 1 meter 4 krone. Manj kot 2 metra se ne odda.

Dobro ohranjen glasovir

211-0-2

je po nizki ceni na prodaj. — Kje? pove upravništvo Dol. Novic.

Krompir, jabolka, vino in žganje

v večjih in manjših množinah ima na prodaj graščina Struga, pošta Št. Peter. 200-3-3

Slovensko podjetje!

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg števil. 22 in 23.

Tiskana in tkana bombaževina

Bela in rjava kotonina (4-12-10)

Domače in angleško sukno

Francoska svila

Modno blago iz prvih tvornic

Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste

Oprave za hotele in stanovanja

Največja zaloga preprog

Solidna postrežba!

Nizke cene!

Na citre

poučuje po najnovejši metodi ter se najvljudneje priporočuje v obilni obisk. — — Odl. spoštovanjem 215-3-2

Viktorija Piskar, učiteljica godbe v Kandiji št. 20, hiša Grmova.

Pôd v dobrem stanu,

tri svinjske hleve in lesena živinska štala in en travnik, na katerem se nakosi dva velika voza sena, je na prodaj pri Alojzu Penca na Gumberku št. 4, fara Brusnice. 225

Hlapec za vožno pošte

se takoj sprejme. Plača po dogovoru.

Kje, pove uredništvo Dol. Novic. 223

Iz proste roke je na prodaj:

Lepo posestvo, obstoječe iz vsega gospodarskega poslopja, njive, travnika in hoste. Potem

Mlin na močni vodi z napetim tečajem. Zraven spada lep sadni vrt. Leži na Dolenjem Vrhpolju pri Št. Jerneju. — Natančna pojasnila za oboje daje lastnik Franc Klevišar, vas Gumberg št. 2, pošta Brusnice (Dolenjsko). 224-3-1

Hiša v Žabji vasi št. 30

zidana ter z opeko krita in vrtom, ležeča blizu državne ceste, je takoj na prodaj. — Natančneje se izve pri Romani Piccio ravnotam. 217-0-2

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

ima vedno v zalogi (14-0-16)

najboljši in najceneji opeko vsake vrste.

Naročila in vprašanja sprejema oskrbnništvo graščine Zalog (Breitenau) pri Rudolfovem.

Ker izdelujem le podplate, plačujem goveje kože, težke nad 40 kil, do preklica

po K 1.30.

191-3-3

Hočevar — Rudolfovo.

V najem ali na prodaj.

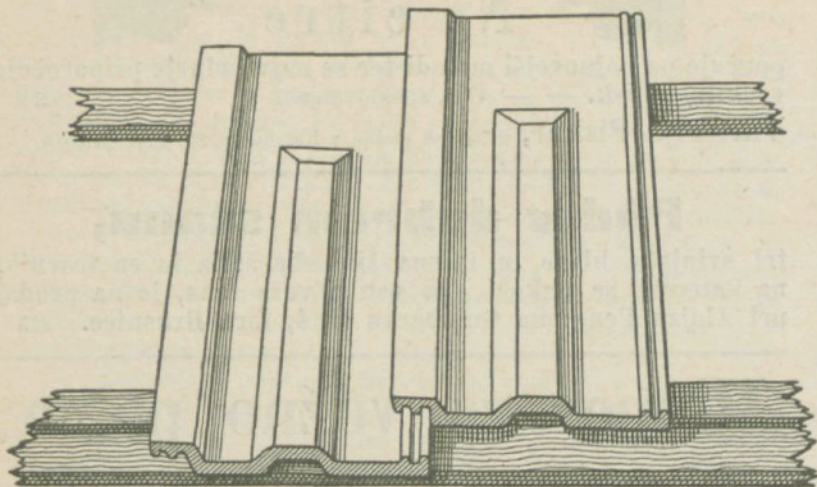
Radi preselitve se odda takoj v najem ali tudi proda lepo posestvo, obstoječe iz njiv, gozda, travnika in lepega vrta. Hiša stoji tik glavne ceste nasproti nove cerkve. V hiši se nahaja gostilna in trafika, lahko se napravi tudi prodajalna, ker v bližini ni nobene. 201-3-3

Več se izve v Prečni št. 25 pri Rudolfovem.

Anton Stroj, tovarnar sukna - -

Žapuže - Begunje, Gorenjsko.

Priporočam svoje sukno iz fine ovčje volne — po tovarniških cenah. Na zahtevo pošiljam tudi vzorce. 195-3-3

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patent. dvojno zarezani
(22-24-17) **strešnik - zakrivač**

sposobno obvezo in priveznim nastavkom „sistem Marzóla“.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

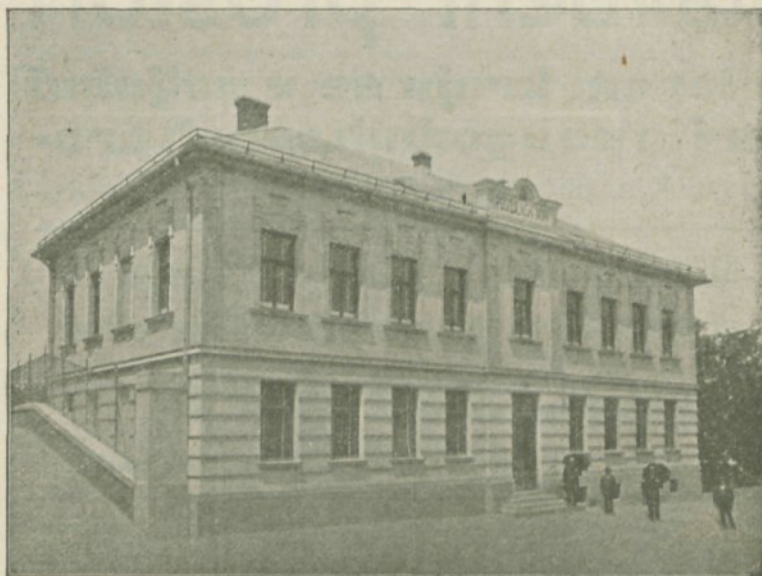
v lastnem domu v **Kandiji**

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

$4\frac{3}{4}\%$ (7-0-18)

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadržnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :

v Šmihelu pri Rudolfovem se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica.

Ravno tam se radi pomanjkanja prostora po ceni proda dekoracijski divan (nov), spalni divan s stoli in popolna oprava za eno sobo (dobro ohranjena). (213-2-2)

Posestvo na prodaj

iz proste roke, z vsem gospodarskim poslopjem, ležeče na lepi priliki, pripravno za vsako obrt. Zraven so njive, mali travnik in lepa hosta. Natančneje pri Janezu Rifelj-nu Bučna vas št. 12 pri Novem mestu. 210-3-2

Kupci pozor!

212-2-2

Proda se veliko posestvo v prijaznem in zelo rodovitem kraju, lega proti solncu obrnjena. Oddaljeno en četrt ure od okrajne ceste, pol ure od farne cerkve. Meri 45 oralov, od teh je njiv, travnikov, vinogradov in pašnikov 14 oralov, gozdov pa 31 oralov. Proda se skupaj ali pa na dvoje in tudi na parcele, vknjiženo ostane lahko 3000 K. Natančneje se izve pri lastniku, ako se priloži znamka za odgovor, ter ustmeno.

Franč Ivnik, Podgorje 18, p. Sevnica Sp. Štajersko.

Dober mlinar se takoj sprejme

v „Štulmlinu“ na jermena.

Dogovor pri C. Germ v Rudolfovem. 209-3-2

Keil-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.

Keil-ova pasta za čevlje po 80 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah,

ima vedno v zalogi trdka

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrich.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Radovljica: Oto Homann.

187-6-4

Novo mesto: J. Picsek.
Crnomelj: Anton Zorc.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Dr. Vladimir Žitek,

odvetnik v Novem mestu,

si usoja slavnemu občinstvu naznaniti, da se preseli dne 1. oktobra t. l. njegova odvetniška pisarna

v hišo št. 262, t. j. „mestno hišo“

nasproti drevoredu.

222-3-2